

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Cob/140/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213204706
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenka Kohútová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7213204706.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, s.r.o., Sasinkova 5, Bratislava, IČO: 31 333 176, zastúpeného JUDr. Dušanom Repákom, advokátom, Krížna 47, Bratislava, proti žalovanej: Q. M. W. - W., S. XX, K. - Q., J.: XX XXX XXX, o zaplatenie 25.149,89 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Košice II zo dňa 6.10.2015 č. k. 32Rob/38/2013-202 takto

rozhodol:

Mení uznesenie tak, že žalovanej priznáva oslobodenie od súdneho poplatku za odpor vo výške 50%.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením žalovanej nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že predmetom konania vo veci samej je nárok žalobcu proti žalovanej na zaplatenie kúpnej ceny dodaného tovaru. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol dňa 11.7.2013 platobným rozkazom č. k. 32Rob/38/2013-149, proti ktorému podala žalovaná odpor s odôvodnením. Následne súd prvého stupňa uznesením z 19.9.2013 č. k. 32Rob/38/2013-160 vyrubil žalovanej súdny poplatok za odpor vo výške 1.508,50 eur. Po doručení uznesenia žalovaná požiadala o oslobodenie od platenia súdneho poplatku, pretože nedisponuje dostatočným množstvom peňažných prostriedkov, z ktorých by mohla súdny poplatok zaplatiť. Uviedla, že nedostatok peňažných prostriedkov je spôsobený neuhradením pohľadávok, ktorá má žalovaná ako veriteľ voči iným osobám ako dlžníkom. Na výzvu súdu prvého stupňa predložila žalovaná tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, z ktorého súd prvého stupňa zistil, že žalovaná je vydatá, manžel je nezamestnaný, má jedno dieťa, ktoré nie je nezaopatrené a o inú osobu sa nestará. Žalovaná býva v byte, ktorého vlastníkom je A. W. M., a na ktorý má mesačné náklady asi 230 eur, je vlastníčkou nehnuteľnosti - podnikateľského objektu na Jarmočnej 1 a Holubyho 27 v Košiciach, voči tretím osobám eviduje pohľadávky vo výške asi 51.000,- eur a má bankové úvery vo výške 288.000,- eur s mesačnou splátkou 3.870,- eur.

Citujúc ustanovenie § 138 ods. 1 O. s. p. a § 2 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní súd prvého stupňa uviedol, že pri rozhodovaní o návrhu účastníka konania na oslobodenie od súdnych poplatkov musí súd predovšetkým posúdiť pomery účastníka s ohľadom na jeho celkové pomery. Poukázal na to, že každý podnikateľský subjekt vstupuje do oblasti vzťahov, ktoré so sebou nesú riziko neúspechu, strát a iných nepriaznivých dôsledkov, čo však nie je dôvodom pre to, aby sa tieto riziká prenášali formou úľav z poplatkovej povinnosti na štát, a to aj z dôvodu, že takéto subjekty by boli zvýhodnené voči iným podnikateľsky úspešným subjektom. Súd prvého stupňa s poukazom na žalovanou tvrdené skutočnosti dospel k záveru, že nespĺnila zákonné podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Zdôraznil, že riziko neúspechu v podnikaní znáša žalovaná ako podnikateľ, čo nemôže byť dôvodom pre oslobodenie od platenia súdneho poplatku a s poukazom na uznesenie NS SR z 31.7.2008 sp. zn. 6 Obdo 19/2008 uviedol, že takýmto dôvodom nie je ani prechodná insolventnosť spôsobená dlžníkmi žalovanej, ktorú musí predvídať. Súd prvého stupňa poukázal na

to, že žalovaná dlhodobo vykonáva podnikateľskú činnosť, v konaní je zastúpená advokátom, pričom nejde o bezplatné poskytovanie právnej pomoci, z čoho usúdil, že je v schopnostiach žalovanej znášať náklady spojené s takýmto zastúpením. Na základe týchto skutočností súd prvého stupňa zastával názor, že majetkové pomery umožňujú žalovanej uhradiť súdny poplatok bez toho, aby bolo ohrozené uspokojovanie jej základných životných potrieb, a preto jej oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal, lebo je v schopnostiach a možnostiach žalovanej súdny poplatok zaplatiť.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná. Navrhla, aby súd prvého stupňa v rámci autoremedúri zmenil napadnuté uznesenie a priznal žalovanej oslobodenie od súdnych poplatkov, alebo aby odvolací v odvolacom konaní napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo napadnuté uznesenie zmenil a priznal žalovanej oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvého stupňa, ktorý použil nesprávne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p.). Žalovaná uviedla, že v súčasnosti nemá dostatok finančných prostriedkov nielen na to, aby zaplatila žalobcovi požadovanú istinu s príslušenstvom, ale objektívne nie je schopná ani zaplatiť súdny poplatok za odpor vo výške 1.508,50 eur. Poukázala na predložené listinné dôkazy - daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2013, z ktorého je zrejme, že nedisponuje dostatočným množstvom peňažných prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku, pretože dlžníci neuhradili jej pohľadávky a tiež na svoje osobné a majetkové pomery tak, ako ich uviedol v napadnutom uznesení aj súd prvého stupňa. Nesúhlasila so záverom súdu prvého stupňa, že nespĺňa podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Pokiaľ súd prvého stupňa nepriznanie oslobodenia zakladal na tom, že je podnikateľkou, žalovaná s poukazom na znenie § 138 ods. 1 O. s. p. zdôraznila, že postupoval v rozpore so zákonnou úpravou, ktorá vyžaduje pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov posúdenie pomerov účastníka a posúdenie, či z jeho strany nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, pričom nie je rozhodujúce, či žiadateľom je fyzická osoba, fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba. S poukazom na judikatúru súdov uviedla, že účelom individuálneho oslobodenia od súdnych poplatkov je odstrániť prekážku v prístupe k súdu pre nemajetné subjekty, aby sa vyrovnala ich faktická hospodárska nerovnosť oproti bonitným subjektom t. j. účelom nie je to, aby neúspešní podnikatelia boli zvýhodňovaní oproti úspešným podnikateľom, ale aby sa odstránilo ich znevýhodnenie. S poukazom na právny názor Ústavného súdu SR vyjadrený v uznesení sp. zn. II ÚS 179/2010 uviedla, že posudzovanie nedostatku finančných prostriedkov ako dôvodu pre oslobodenie od súdneho poplatku nie je vylúčené ani u inak majetného účastníka konania, ktorý aktuálne nemá dostatok voľných finančných prostriedkov.

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bolo vydané vyšším súdnym úradníkom a bolo odvolaciemu súdu predložené na rozhodnutie o odvolaní so stanoviskom sudcu súdu prvého stupňa, že odvolaniu nemieni vyhovieť v celom rozsahu podľa § 374 ods. 4 O.s.p..

Odvolací súd prejednal odvolanie žalovanej v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., pretože nejde o odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej podľa § 214 ods. 1 O. s. p., na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 138 ods. 1 O. s. p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Súd môže podľa citovaného zákonného ustanovenia priznať účastníkovi oslobodenie od súdnych poplatkov len na jeho návrh a v prípade, že sú splnené predpoklady pre oslobodenie, to znamená, ak to odôvodňujú pomery účastníka konania a nejde zrejme o bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. V prípade, že poplatníkom konania je fyzická osoba, v súvislosti s jej žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov súd skúma jej majetkové, zárobné, ale tiež osobné, sociálne, prípadne zdravotné pomery, ktoré ovplyvňujú jej schopnosť zaplatiť súdny poplatok. U právnickej osoby skúmanie pomerov súdu smeruje len do jej celej majetkovej sféry. V oboch prípadoch súd posudzuje, či je v reálnych možnostiach účastníka konania ako poplatníka zaplatiť súdny poplatok a to aj vzhľadom na charakter sporu a výšku súdneho poplatku. Zákonom stanovené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov

musia existovať súčasne; ak nie je splnený jeden z uvedených predpokladov, oslobodenie od súdnych poplatkov nemožno priznať.

V posudzovanej veci odvolací súd vychádzal z dôvodov, pre ktoré žalovaná žiadala priznať oslobodenie od súdnych poplatkov a tiež z listinných dôkazov, ktorými preukazovala svoje majetkové pomery. Odvolací súd z predložených listín zisťoval, aké sú celkové majetkové pomery žalovanej a či má reálnu možnosť zaplatiť súdny poplatok za odpor.

Na výzvu odvolacieho súdu žalovaná predložila daňové priznanie k daní z príjmov fyzickej osoby za rok 2013 s výkazom o príjmoch a výdavkoch a výkazom o majetku a záväzkoch a za rok 2014 s účtovnou závierkou, pokladničnú knihu za obdobie 2. polroka 2015 a za január a február 2016 a výpisy z účtov v bankách za september až december 2015 a január a február 2016. Z daňových priznaní odvolací súd zistil, že žalovaná aj keď v rokoch 2013 a 2014 neskončila v strate, daňová povinnosť jej nevznikla. Pre posúdenie schopnosti účastníka zaplatiť súdny poplatok nie je však rozhodujúce, či fyzická osoba - podnikateľ vykazuje zisk alebo stratu, ale aké je zloženie jej aktív a pasív. Z príloh daňových priznaní odvolací súd zistil, že v roku 2014 sa oproti roku 2013 podstatne znížili zásoby žalovanej, pohľadávky však ostali nezmenené tak, ako ich špecifikovala v tlačive pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Na účtoch v banke (okrem zostatku úverov) mala žalovaná ku koncu zúčtovacieho obdobia zostatok 6,- eur (v roku 2014), vykázala však peniaze a ceniny vo výške 2.016,- eur. Z pokladničnej knihy odvolací súd zistil, že žalovaná vykonáva peňažné operácie predovšetkým v hotovosti a k 31.12.2015 evidovala v pokladni zostatok 773,62 eur. Zostatok v jednotlivých mesiacoch sledovaného obdobia závisel nielen od výšky prijatých peňažných prostriedkov, ale aj od výdavkov, ktoré v konkrétnom mesiaci musela žalovaná vynaložiť.

Predložené listinné dôkazy nepochybne preukazujú, že žalovaná podniká, čo ani v odvolaní nespochybnila, a teda má aj prostriedky, ktorými zabezpečuje výkon svojej podnikateľskej činnosti. Len existencia dlhov, prípadne aktuálny nedostatok väčšieho množstva peňažných prostriedkov ešte neznamená, že žalovaná nemá peňažné prostriedky, inak by nemohla vykonávať svoju podnikateľskú činnosť. Vzhľadom však na výšku súdneho poplatku za odpor, ktorá zo žalovanej sumy 25.149,89 eur činí 1.508,50 eur, zastáva odvolací súd názor, že žalovanej je potrebné priznať čiastočné oslobodenie od súdneho poplatku za odpor, lebo podľa predložených listinných dôkazov z bežnej podnikateľskej činnosti nemá také príjmy, ktoré by jej umožnili zaplatiť tento súdny poplatok v plnej výške.

Odvolací súd preto podľa § 220 O. s. p. zmenil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a žalovanej priznal oslobodenie od súdneho poplatku za odpor vo výške 50%. Žalovaná teda zaplatí 50% z vyrubeneho súdneho poplatku za odpor, ktorú výšku považoval odvolací súd za primeranú a žalovanú sa schopnú súdny poplatok v tomto rozsahu zaplatiť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.